

Beweiding

= Vee laten grazen op grasland. De grasopname hangt daarbij sterk samen met de grasvoorraad op wei en de bijvoeding op stal. De grasvoorraad wordt in sterke mate bepaald door de grasgroei die op zijn plaats weer afhankelijk is van de hoeveelheid groen bladoppervlak voor fotosynthese, vocht en voedingsstoffen. Bovendien spelen ook andere factoren zoals grondsoort, het grassenbestand, neerslag en temperatuur een belangrijke rol voor de grasgroei.

Waarom?

Beweiding kan heel wat voordelen bieden, maar heeft ook enkele aandachtspunten.

Voordelen 	Aandachtspunten
Voederwaarde vers gras is hoger dan voederwaarde ingekuuld gras	Aantal melkkoeien per oppervlakte huiskavel is limiterend. 10 melkkoeien/ha wordt als bovengrens beschouwd
Lagere voerkosten	Moeilijke combinatie met robotmelken
Gezondheid en welzijn koeien	Schommelingen in rantsoen
Imago	Beweidingsverliezen: vertrappen, mest en urine, meer kans op N-uitspoeling
Minder emissies	Verhoogde kans op overdracht infectieziekten bv. IBR, BVD en wormbesmettingen

Types beweiden

Er zijn verschillende manieren om te beweiden, met allemaal hun eigen voor- en nadelen.

Omweiden:

Koeien grazen één of enkele dagen op een perceel.

Er wordt ingeschaard bij een opbrengst van 1 500 – 1 700 kg droge stof per hectare.

Rantsoenbeweiding en stripgrazen zijn varianten op omweiden.

- Rantsoenbeweiding:
 - het vee krijgt binnenin een perceel elke dag of meerdere keren per dag een nieuw stuk vers gras, bovenop het stuk dat ze al begraasd hebben.
- Stripgrazen:
 - het vee krijgt elke dag een nieuw stuk vers gras, maar het stuk waar de vorige dag op begraasd werd, wordt afgesloten met een draad.

Standweiden:

Koeien grazen meerdere weken op één groot perceel. De grasopname moet zo goed mogelijk in evenwicht zijn met het aanbod en de bijgroei van het gras in het perceel. De grasgroei zal vanwege de seizoensvariatie en de weersomstandigheden niet altijd gelijk zijn en daarmee kan het grasaanbod schommelen.

De hoeveelheid bijvoeding op stal of de beweidbare oppervlakte moet kunnen aangepast worden.

- **Klassiek standweiden:**
 - 1-2 koeien per ha gedurende het gehele groeiseizoen en een laag bemestingsniveau. De grasmat heeft door de extensieve en langdurige beweiding nogal variatie in groei en bevat veel bossen.
- **Modern standweiden:**
 - hoge veebezetting per ha met een intensief beheer en een normale bemesting.

Speciale vormen van beweiding:

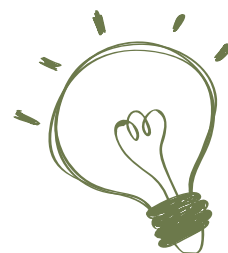
- **Kurzrasenweiden:**
 - Een manier van standweiden van koeien op een vaste oppervlakte op zeer kort gras met een grashoogte van 3-5 cm. De koeien vreten voortdurend de nieuwe jonge spruiten af. Het groeipunt van het gras blijft laag en het gras blijft platter.
 - De grasopbrengst ligt lager, maar de voederwaarde hoger. Er is een relatief hoog bijvoedingsniveau nodig.
- **ABC weiden:**
 - Iedere 8 u een nieuwe strook vers gras geven en de koeien dus 3 x per dag omweiden.
 - De huiskavel wordt onderverdeeld in 3 blokken: A, B en C. Dit is een systeem dat van toepassing kan zijn bij robotmelken.
 - Elke 8 uur heeft de koe toegang tot een nieuw blok, om naar de nieuwe blok te gaan moet de koe zich aanbieden aan de selectiepoort. Is de koe recent genoeg gemolken, dan kan ze naar het nieuwe blok, moet ze gemolken worden, dan wordt ze naar de robot gestuurd.
 - Variaties op deze vorm van beweiden zijn ABS en ASS. Hierbij wordt respectievelijk 1 en 2 keer 8 uur weiden vervangen door een periode op stal.

Op basis van aantal uren weidegang

- **Onbeperkt weiden**
 - koeien beweiden ongeveer 16-20 uur of meer per dag.
 - De koeien komen alleen binnen voor het melken en krijgen tijdens het melken meestal een hoeveelheid krachtvoer.
- **Beperkt weiden**
 - koeien grazen meestal alleen overdag (circa 6-10 uur).
 - Ze zijn 's nachts opgestald en krijgen bijvoeding.
- **Siësta-beweiden**
 - beweiding gedurende 2 korte perioden per dag, meestal een periode van 3-4 uur in de ochtend na het melken en 3-4 uur in de avond na het melken.

Tips voor succesvol beweiden

1. Kies een beweidingssysteem die bij het **bedrijf** past.
2. Zorg voor een **juiste bemesting** van je grasland. Idealiter niet meer dan 25 m³ drijfmest.
3. Begin in het **voorjaar zo vroeg mogelijk** met weidegang, maar houdt rekening met de draagkracht van de bodem en de grasgroei.
4. **Bouw** de beweiding geleidelijk aan **op**.
5. **Leer het jongvee beweiden**. Ideaal is een trainingsperiode van 200 dagen. Dat kan vanaf de leeftijd van 6 maanden. Houd rekening met de besmettingsgraad van de weides.
6. **Pas het rantsoen aan**. Koeien nemen gemiddeld 0,5 – 1,3 kg DS/u op bij het grazen, dit afhankelijk van het grasaanbod en of de koeien al dan niet met een gevulde pens de wei in gaan.
7. **Kijk naar de graslengte bij uitscharen**. Is de lengte hoger dan 12 cm, dan kan je minder bijvoeren, is de graslengte lager dan 8 cm, kan je meer bijvoeren.
8. Schaar de koeien **niet in een te hoge weide**. Dit geeft extra beweidingsverliezen. Maai het perceel indien er te veel gras in staat.
9. Voorzie **voldoende water** op de weide om een hoge productie aan te houden.

Combinatie met maaien

Dreigt een perceel dat voorzien was voor beweiding te lang te worden? Dan is het beter dit perceel over te slaan en te maaien. Inscharen in te lang gras zal namelijk zorgen voor veel vertraptingsverliezen.

Wanneer je maaien in dienst wil stellen van de beweiding, is het van belang het maaitijdstip zodanig te kiezen dat het groen van de betreffende maaisnede op het juiste moment beschikbaar komt voor het weidende vee. Door een deel van je percelen te maaien creëer je groeitrappen in het gras zodat er bij omweiden een continu grasaanbod is. (de zgn. 'feedwedge' of Graswig).

Gebruik een graslandkalender of app om het overzicht te bewaren. Blijven maaien is noodzakelijk om voldoende gras van goede kwaliteit voor de koeien te houden.